

Fővárosi Ítéltábla

5.Pf.20.025/2021/11/II.

A Fővárosi Ítéltábla az 1000. sz. Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe1, ügyintéző: dr. Dantesz Péter ügyvéd) által képviselt I.r. felperes (I.r. felperes címe) I. rendű és II.r. felperes (II.r. felperes címe) II. rendű felperesnek – a Törös Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Törös Judit ügyvéd) által képviselt alperes. (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. szeptember 24. napján meghozott 65.P.23.401/2018/50. számú ítélete ellen a felperes részéről 52. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy a felperesek és az alperes jogelődje között 2010. március 11. napján közjegyzői okiratba foglaltan létrejött ügylet1 és ügylet2 ügyletazonosító számú kölcsönszerződések 3.7. pontjába foglalt, a felpereseket kezelési költség fizetésére kötelező feltétele érvénytelen.

A felpereseket a terhükre megállapított perköltség térítése alól mentesíti, és a le nem rótt kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A felek másodfokú perköltségét a felperesek javára személyenként 63.500 (hatvanháromezer-öttszáz) forintban, az alperes javára szintén 63.500 (hatvanháromezer-öttszáz) forintban állapítja meg.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek végleges keresetükkel elsődlegesen az alperes jogelődjével 2010. március 11. napján közjegyzői okiratba foglaltan megkötött ügylet1 ügylet-azonosítójú deviza alapú kölcsönszerződés (a továbbiakban: „A” szerződés), valamint az ugyanezen a napon megkötött ügylet2 ügylet-azonosítójú deviza alapú kölcsönszerződés (a továbbiakban: „B” szerződés)

teljes érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként pedig a szerződések megjelölt szerződési feltételek elhagyásával és 20 %-ban maximált árfolyamkockázattal való érvényessé nyilvánítását kérték azzal, hogy 2019. szeptember 20. napján az „A” szerződés alapján a felperesek tartozása 7.971.565 forint, a „B” szerződés alapján pedig 4.063.695 forint. Másodlagos keresetük egyes szerződési feltételek, így a kezelési költség fizetését előíró feltétel, az adós mindenkor tartozása meghatározására és tanúsítási módjára, a ténytanúsítványra vonatkozó szerződési feltétel, valamint a halasztott fizetési konstrukció tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségének megállapítására irányult azzal, hogy a szerződés részleges érvénytelenségét eredményező kezelési költség tisztességtelensége esetére a szerződés e feltétel elhagyásával való érvényessé nyilvánítását kérték annak megállapítása mellett, hogy kezelési költség nélkül 2019. április 1. napján fennálló tartozásuk összege az „A” szerződés alapján 10.344.240 forint, míg a „B” szerződés alapján 5.045.307 forint. A szerződések teljes érvénytelenségét eredményező okként elsődlegesen az árfolyamkockázatot korlátlanul a felperesekre hárító szerződési feltételek elégtelen tájékoztatásból fakadó tisztességtelenségére hivatkoztak. Állították, hogy a szerződéskötést megelőzően az alperes jogelődje a perben állított tartalmú Ügyféltájékoztatót nem adta át részükre, a szerződésbe foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat pedig nem elégíti ki a hazai és az uniós ítélkezési gyakorlat által a világos és érthető tájékoztatással szemben meghatározott követelményeket. Másodlagos érvénytelenségi okként a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) és e) pontját jelölték meg, mert a szerződések tárgya nincs meghatározva és a szerződés adataiból ki sem számítható, valamint a szerződések a 121. hónaptól kezdődően nem tartalmazzák a törlesztőrészletek összegét. Érvelésük szerint a türelmi idős konstrukció tisztességtelen, mert a felperesek tőketartozása az első 10 év alatt egyáltalán nem csökkent, ebből következően a türelmi idő alatt fizetett kamat- és kezelési költség után e díjakat a türelmi idő lejártá után ismételtelen megfizetik, így jóval magasabb összeget fizetnek vissza, mintha a kölcsöntőke törlesztése már az első hónaptól megkezdődött volna. Hivatkoztak továbbá a szerződések Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 217. § (1) bekezdésén, a Hpt. 210. § (2) bekezdésén és 47. §-án alapuló semmisségére, de arra is, hogy az alperes jogelődjét képviselő személy képviseleti jogosultságának nem megfelelő volta miatt a szerződés nem jött létre. Érvelésük szerint a kezelési költség fizetését előíró szerződési feltételek tisztességtelenek, mert a szerződés nem foglalja magában az e költség ellenében nyújtott banki szolgáltatást, így mindaddig, amíg az alperes ezt nem bizonyította, a költség indokoltsága és arányossága nem vizsgálható. A kezelési költség devizában való felszámítása és a kölcsön összegéhez képest való meghatározása indokolatlan és aránytalan. Az adósi tartozás meghatározásának módjára és a ténytanúsítványra vonatkozó szerződési feltétel a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b), és j) pontja szerint tisztességtelen, mert kizárólag a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e, és a bizonyítási terhet a fogyasztó felperesek hátrányára változtatja meg, valamint egyoldalúan a hitelezőt jogosítja fel a szerződési feltétel értelmezésével az adós aktuális tartozásának meghatározására.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy a szerződés egésze és annak a felperesek által támadott feltételei sem érvénytelenek, a szerződés tárgya egyértelműen meghatározott, a türelmi időt követő törlesztőrészletek összege a szerződéskötéskor pontosan nem állapítható meg, de az a szerződés adataiból kiszámítható. Állította, hogy jogelődje az Ügyféltájékoztató megnevezésű

okiratban és a szerződésekben a jogszabályoknak, valamint a hazai és az uniós ítélkezési gyakorlat által felállított követelményeknek megfelelő, világos és érthető tájékoztatást nyújtott az árfolyamkockázat mibenlétéről, annak a felperesek fizetési kötelezettségére gyakorolt hatásáról, így az árfolyamváltozásból eredő terheket korlátlanul a felperesekre hárító szerződési feltétel nem tisztességtelen. A Hpt. 47. §-a szervezeti képviselétről szól, a perbeli szerződéseket viszont jogelődje ügyleti képviselő útján kötötte meg, akinek eljárása – ha nem is rendelkezett volna képviseleti joggal – utólagos jóváhagyással orvosolható volt és egyébként sem eredményezte volna a szerződés érvénytelenségét. A kezelési költség mögött – aminek felszámítását a jogszabályok lehetővé tették – valós banki szolgáltatás áll, a mértéke pedig nem tekinthető aránytalannak. A türelmi idős konstrukció az adósok számára kedvező, nem tisztességtelen, a ténytanúsítványra vonatkozó feltétel pedig nem jogosította fel az alperes jogelődjét a szerződés bármely feltételének értelmezésére és a bizonyítási terhet sem változtatja meg a fogyasztó felperesek hátrányára.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket egyetemlegesen az alperesnek 15 napon belül 300.000 forint perköltség megfizetésére, valamint rendelkezett arról, hogy a le nem rótt 528.600 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a felperesek és az alperes jogelődje között a Ptk. 205. § (1) és (3) bekezdésére figyelemmel a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. A szerződés létrejötte körében az elsőfokú bíróság az alperes érveit osztva kiemelte, hogy a Hpt. 47. §-a szervezeti képviseleti szabályt állít fel, adott esetben azonban a Ptk. 222. §-a szerinti meghatalmazáson alapuló ügyleti képviselőként jártak el az alperes jogelődje által meghatalmazott személyek a szerződéskötés során. Ezen kívül az alperes jogelődjének törvényes képviselője a meghatalmazottak eljárását utólagosan jóvá is hagyta, így nem lehet kétséges, hogy a felperesekkel kötött két szerződés az ügyvezetőktől származó meghatalmazás alapján eljáró ügyleti képviselők útján létrejött.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontján alapuló érvénytelenségi ok elbírálása körében arra a következtetésre jutott, hogy mindkét szerződés egyértelműen meghatározza azt az összeget, aminek maximáltnál a szintén limitált deviza alaphoz kötötten kiszámított forint összege folyósítását vállalta a hitelező, s a folyósítást követően ennek visszafizetését vállalták a felperesek azzal, hogy a konkrét forintösszeget a szerződéskötést követően számítják ki és halasztott törlesztéssel teljesítik. A svájci frankban meghatározott összeget és a folyósítási limitösszeget tartalmazó kettős meghatározás jelenti a kölcsönök összegét, amely meghatározás azon alapult, hogy a szerződés megkötése és a kölcsön folyósítása közötti időszakban a devizaárfolyam változhat. A maximált forintösszeg és az adott napon érvényes vételi árfolyam meghatározása azonban pontosan elegendő volt ahhoz, hogy a felperesek kiszámítsák és ellenőrizzék a kölcsön összegét, amihez külön képlet nem szükséges, hiszen a folyósítási limit összegét kell elosztani a vételi árfolyammal. A szerződésnek nem érvényességi kelléke az irányadó átszámítási időpont meghatározása. A szerződésekben meghatározott limitösszegek a felperesek érvelésével ellentétben nem csupán fikciók, hiszen az alperes jogelődje a felperesek által sem vitatottan folyósította is a kölcsönt, mégpedig az esedékességi értesítőben közölt forintösszegben, amely értesítő levelet a felek a szerződés részévé tettek és ami egyébként pontosan tartalmazza a folyósított összeget devizában. A

szerződés tárgya így a 6/2013. Polgári jogegységi határozatban kifejtett szempontok szerint is meghatározott.

A törlesztőrészletek összege az 1/2016. számú Polgári jogegységi határozatban foglalt követelményeknek megfelelően szintén meghatározott, hiszen a türelmi idő lejártát követő törlesztőrészletek összegét a szerződések a számítás módja és az ehhez szükséges adatok egyértelmű megadásával rögzítik, a szerződésben írt képlet alapján ezek a részletek kiszámíthatók, egyébként a teljes futamidőre vonatkozó valamennyi törlesztőrészlet összegszerű meghatározása nem érvényességi kelléke a szerződésnek. Az alperes érveit osztva az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a 10 éves halasztási időszakot követően fizetendő törlesztőrészletek összegét a szerződések nem is tartalmazhatták, hiszen a szerződéskötéskor nem volt tudható, hogy a törlesztés milyen deviza eladási árfolyamon, mekkora kamatláb mellett történik, s a felperesek a biztosítási szerződésben felhalmozott megtakarításokat felhasználják-e előtörlesztésre, illetve milyen mértékben. A halasztott fizetési konstrukcióval kapcsolatos felperesi érvek érvénytelenségi okként nem értelmezhetők, mert ez a felperesek egyéb, a kölcsön felvételéből eredően igénybe vehető kedvezményével együttesen vizsgálendő, s nem a szerződéses kötelezettségvállalás tisztességes voltának körébe, hanem a kötelelem létrejötte gazdasági megfontolásai körébe tartozó körülmény. Nem érvénytelenségi kérdés, hogy a halasztott fizetést egyéb kedvezménnyel kiegyenlítették-e, ez nem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányossága körébe tartozik, ami egyébként is csak a szerződés megtámadására adhatna alapot.

Az árfolyamkockázat viselését a felperesekre hárító szerződési feltétel tisztességtelenségét az erről adott tájékoztatás világossága és érthetősége szempontjából vizsgálta. Az adott tájékoztatás tartalmát illetően az elsőfokú bíróság bizonyítottan találta, hogy a felperesek az alperes által állított, az Ügyféltájékoztatóban meghatározott tartalommal kaptak tájékoztatást a deviza alapú hitelek kockázatáról. A felperesek az általuk két tanú előtt aláírt kölcsönkérelemben kiemelten nyilatkoztak az Ügyféltájékoztató tartalmának megismeréséről, ami a per irataihoz csatolt tájékoztatóra vonatkozott, mert az alperes bizonyította, hogy a szerződéskötés időszakában ilyen szövegezésű tájékoztatást nyújtott ügyfelei részére. Nem volt szükség arra, hogy a teljes bizonyító erejű magánokirat ennek a konkrét tájékoztatásnak az átadását igazolja, elegendő volt az átadás tényének teljes bizonyító erejű magánokiratban való rögzítése, amivel szemben a felperesek nem igazolták, hogy más, kevesebb tájékoztatást rögzítő változata is lett volna az alperes jogelődje által alkalmazott devizahiteli tájékoztatásnak. Márpedig az alperes perbeli nyilatkozatának kétségessé tételéhez a felpereseknek ezt az említett tényt kellett volna bizonyítaniuk. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) csak a szerződés megkötésekor adott tájékoztatást nem fogadja el kellő időben adottnak, a perbeli esetben azonban a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönkérelemmel igazoltan és az I. rendű felperes személyes előadásával is alátámasztottan a tájékoztatás észszerű időn belül, majd félévvel a hitel felvétele előtt megtörtént, majd az Ügyféltájékoztató lényegi tartalma került tájékoztatásként a szerződések 10. pontjába.

A tájékoztatás tartalmi vizsgálata körében alperes érveit osztva arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek számára adott tájékoztatás a jogszabályi előírásoknak megfelelő volt és kielégíti a Kúria jogegységi határozataiban, valamint az EUB előzetes döntéshozatali

ítéleteiben a világos és érthető tájékoztatással szemben megfogalmazott követelményeket. Az Ügyféltájékoztató részletes számításokat is közölt az árfolyam- és kamatváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, rámutatva, hogy 20 %-os forint leértékelődés másfélszeresére emeli a törlesztőrészletet. Az alperes az Ügyféltájékoztatóban felhívta a felperesek figyelmét az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázatokra, a kamatváltozásnak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, valamint arra, hogy számolniuk kell a jövőbeni törlesztőrészletek esetleges jelentős növekedésének lehetőségével is. Az alperes értelmezésével egyetértve az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi fogyasztó kockázata nem korlátlan, csak felső határa nem ismert, mégpedig a hitelező által sem, így az alperes jogelődje csak a szerződéses konstrukcióban rejlő kockázatról tájékoztathatta a felpereseket, ami a törlesztőrészletek jelentős emelkedése volt. Az információs egyensúlyhiány nem járhat azzal, hogy a pénzügyi minden egyes ismeretét köteles lenne átadni a fogyasztónak ahhoz, hogy az megalapozott pénzügyi döntést hozhasson, ekként a tájékoztatásnak nem kellett olyan mélységűnek lenni, mint amit a felperesek elvártak, nem kellett kiterjednie a HUF/CHF árfolyamváltozásának alakulására, ennek kiváltó okaira. A világos és érthető tájékoztatás mellett az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a felperesek a hitelválságot követően szerződtek, így a deviza hirtelen és nagymértékű leértékelődésével tisztában lehettek. Az I. rendű felperes nyilatkozatából kitűnően annak tudatában döntöttek a perbeli deviza alapú konstrukció mellett a gazdasági világválság kitörése után, hogy a törlesztőrészlet akár jelentősen is változhat a hátrányukra és a kedvező kamatozás miatt – ami még a kezelési költséggel együtt sem éri el a 6 %-ot – annak reményében szerződtek, hogy az árfolyam alakulása kedvező lesz. A kapott tájékoztatás és a szerződéskötés között eltelt 6 hónap alatt a felperesek figyelhették a pénzpiac alakulását és birtokában voltak azoknak az információknak, amelyek alapján felelős pénzügyi döntést hozhattak. Ebből következően tisztában voltak és tisztában kellett lenniük azzal, hogy az árfolyam számukra kedvezőtlenül is változhat, akár jelentős mértékben is, hiszen az I. rendű felperes előadása szerint is tájékoztatták őket arról, hogy az árfolyam okozta többletterhet hosszú távon kiegyenlíthető. Ezt az említett tájékoztatást az elsőfokú bíróság nem találta az Ügyféltájékoztatóval ellentétesnek, egyébként pedig ezt a felperesi hivatkozást azért nem vette figyelembe, mert megtévesztésre és tévedésbe ejtésre, mint szerződés megtámadási okra nem hivatkoztak.

A kezelési költség felszámítását az elsőfokú bíróság nem találta tisztességtelennek, mert az EUB C-621/17. számú Kiss ítéletében kifejtettek szerint sem követelmény, hogy e költség kiszámítási módját, teljesítési idejét és az összes ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást részletezze a szerződés. Az elsőfokú bíróság nem értett egyet egyes ítéltáblai határozatokban megjelenő azon érveléssel, hogy az ügyleti kamaton felül csak olyan költség érvényesíthető, aminek van a szerződésben ellentételezése, vagyis, hogy azért más valamilyen azonos értékű kedvezményt kellene nyújtani a hitelezőnek. Az ágazati jogszabályok a pénzügyi tevékenység feljogosítják egyéb költségei felszámítására, amelyek nyilvánvalóan az adminisztráció fenntartásából, deviza alapú hitel esetén a pénzpiaci mozgások figyelemmel kíséréséből, elemzéséből, a deviza alapú hitel nyilvántartásának költségeiből az üzletszabályzatok megismerhetőségének biztosításából adódnak, amely költségek felmerülése evidenciaként kezelhető. Amikor a felperesek professzionális pénzügyi intézményhez fordultak kölcsönért, számolhattak és számolniuk is kellett a kölcsönnek – szemben a magánkölcsönnel – a pénzügyi tevékenységből adódó járulékos költségei is lesznek. Egy pénzügyi tevékenység ugyanis biztosítani köteles internetes oldalak működtetését, általános szerződési feltételei, üzletszabályzatai nyilvános megismerhetőségét, ebből, illetve a bankfiókok működtetéséből, a banki prudens működés költségeiből, a számlavezetésből, a tájékoztatásból, a deviza átváltási

költségekből kiadásai keletkeznek, amelyek költségként való felszámítására a jogszabály alapján is jogosult. Ezeket a szerződéses szolgáltatásokat a fogyasztó akkor is ki tudja kényszeríteni, ha a szerződés azt tételesen nem tartalmazza, hiszen a bank kötelezettségeit az ágazati szabályok mellett az üzletszabályzat is rögzíti. E költségeit a pénzügyi átalányjelleggel, adott esetben a kölcsönhöz igazodóan, annak százalékos mértékében is felszámíthatja. A kezelési költség mértéke nem aránytalan, mert a havi 1,9 %-os költség az ügyleti kamattal együtt is kedvezőbb terhet jelentett a felpereseknek, a forinthelek átlagosan 10 %-os mértékű kamatához képest. A felperesek a kezelési költséggel együtt is kedvezőbbnek ítélték a forintheleknél a perbeli konstrukciót, ezért az elsőfokú bíróság szerint a jogok jóhiszemű gyakorlásával ellentétes utóbb azzal az indokkal szabadulni e költségek fizetése alól, hogy ennek konkrét ellentételezései – amely szolgáltatásokat egyébként a felperesek éveken keresztül igénybe vettek – nincs rögzítve a szerződésben. A kölcsön összegéhez igazodó százalékos mértékben és a deviza alapúság okán deviza alaphoz kötötten felszámított kezelési költség okszerű, hisz a felperesek igénybe vehették a fentebb részletezett, illetve a kölcsönük kezelésével kapcsolatos banki szolgáltatásokat.

Az adósok tartozásának meghatározására és a ténytanúsítványra vonatkozó szerződési feltételt szintén az alperes érvei mentén nem találta tisztességtelennek, a felperesek ugyanis e feltétel alapján nem voltak elzárva az alperesi elszámolás vitatásától, annak kifogásolásától. A szerződési feltétel a közjegyzői okirat végrehajthatósága okán került a szerződésbe, hiszen a tartozás meghatározottsága ezzel a feltétellel biztosított, mert a közokirat nem rögzíti az egyes – az esedékességi értesítőben rögzített – törlesztőrészleteket, de azok összességük meghatározását ismerték el az említett nyilatkozattal az adósok.

A felperesek az ítélet elleni fellebbezésükben kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetüknek való helyt adást, valamint az alperes marasztalását az első- és a másodfokú perköltségben. Fellebbezésüket arra alapították, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek kereseti kérelmét nem merítette ki, a tényállást csak részben tárta fel és tévesen is állapította meg, amiből helytelen jogi következtetésekre jutott. A fellebbezésben és az annak indokait kiegészítő Pf.6. sorszámú beadványukban azzal érveltek, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok téves értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek tájékoztatása a per irataihoz csatolt Ügyfélértékeléssel egyező tartalommal megtörtént. Ehhez ugyanis a felperesek vitatására figyelemmel az alperesnek azt kellett volna bizonyítani, hogy részükre a per irataihoz csatolttal egyező tartalmú Ügyfélértékelést adott át. A Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseinek együttes értelmezéséből az következik, hogy a fogyasztónak azt az okiratot kell aláírásával ellátnia, amelyben tájékoztatják a devizahitel kockázatairól, éppen abból az okból, hogy a ténylegesen megadott tájékoztatás tartalma a későbbiekben ne legyen vitatható és kétséget kizáróan igazolható legyen. Az adott perben nincs olyan Ügyfélértékelés, amely az árfolyamkockázat ismertetését és a felperesek aláírását is tartalmazná, ekként az ügyfélértékelést magában foglaló okirat nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak, csupán a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 199. §-a szerint minősíthető, amely okirattal jogot és kötelezettséget nem lehet igazolni. Az Ügyfélértékelésnek a BH 2020.9.271. számon közzétett eseti döntésben foglalt indokok szerint sincs az adott perben bizonyító ereje. Az alperes a tájékoztató csatolásával még azt sem igazolta, hogy azt jogelődje bármikor, bármely ügyletkötés kapcsán használta volna, mindez csupán az alperes felperesek által vitatott nyilatkozata. Mindettől

függetlenül az Ügyféltájékoztató megszövegezését figyelembe véve az árfolyamkockázati tájékoztatás annak alapján sem tekinthető a kifejtett érvek mentén világosnak és érthetőnek.

Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázat viselését a felperesekre hárító szerződési feltétel tisztességtelenségének megítélése körében nem vette figyelembe az EUB C-51/17. számú Ilyés ítélet negyedik kérdésre adott válaszát és az indokolás 79-83. pontjában kifejtetteket, ami szerint a szerződési feltétel átláthatósága szempontjából nemcsak az árfolyamkockázatról adott tájékoztatásnak, hanem a szerződés eredeti tartalmából kiindulva a teljesítésre vonatkozó valamennyi feltétel együtt-hatásának van jelentősége. A perbeli szerződés árfolyamrést tartalmazott, aminek aktuális mértéke az alperesi jogelőd mindenkori döntésétől függött, az alperes jogelődje nem vállalt kötelezettséget arra, hogy a törlesztőrészlet meghatározásakor figyelembe veszi a hivatalos MNB árfolyamot, így a teljesítésre irányadó eladási árfolyam az egyoldalú üzletpolitikai döntése alapján bármilyen lehetett. Ebből adódóan objektív lehetetlen felmérni a forint súlyos leértékelődésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását. Miután a kamat jogcímén fennálló kötelezettségeiket is az eladási árfolyam alapul vételével kellett teljesíteni, mindez a kamatra is irányadó, s miután a kamatváltozásra vonatkozó szabályok sem átláthatóak, így lehetetlen volt felmérni a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását is. Ebből következően a felperesek valójában nem is az árfolyamkockázatnak voltak kitéve a szerződés teljesítésekor, hanem a bank üzletpolitikájának, nevezetesen annak, hogy az alperes jogelődje bármely szerződéses kötelezettség nélkül határozta meg a szerződés teljesítésére irányadó elszámolási árat. A szerződések teljesítésére vonatkozó 1.4.3., illetve 1.10. pontban foglalt feltételei nem világosak és érthetőek, ekként tisztességtelen kikötések. A szerződések 1.10. pontjában foglalt tájékoztatás egyébként egyáltalán nem rendelkezik a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról, ami az EUB említett ítéletének 74. pontjában kifejtettek szerint a tájékoztatás egyik minimális eleme. Ugyanezen döntés 76. pontjából következően az alperesnek azt kellett volna a perben bizonyítani, hogy a szerződési feltételekről is időben tájékoztatta a felpereseket, egyebekben a szerződés tervezetének ismertetését a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet 12. § a) pontja írta elő az alperes számára. Az alperes az említett kötelezettségének nem tett eleget, ugyanis nincs arra vonatkozó peradat, hogy a perbeli szerződés feltételeit a felperesek a szerződés megkötését megelőzően megismerhették volna, ekként a meg nem ismert szerződési feltételek nem lehetnek világosak és érthetőek.

Az EUB C-26/13. számú Kásler ítélete 73. és 74. pontjában, valamint a C-186/16. számú Andriciuc és társai ítélet 46. pontjában foglaltakra figyelemmel, a világosság és érthetőség követelményének teljesüléséhez szükséges az is, hogy a szerződési feltételek alapján a fogyasztó legalább a hitelének teljes költségét ki tudja számítani, ami adott esetben nem teljesült, ráadásul az árfolyamrés és az egyoldalú díj- és kamatemelés miatt a szerződés megkötésekor nem állapítható meg, hogy milyen körülmények hatására, miképp változik, illetve hogyan alakul a felperesek fizetési kötelezettsége, azaz hogy alakul a szerződés működési mechanizmusa. A felperesek így nem láthatták át, hogy mely körülmény bekövetkezése a hiteldíj melyik elemét és milyen mértékben növelheti meg. Az EUB C-186/16. számú Andriciuc és társai ítéletének 3. pontjából kiindulva a banknak mindazon tényekről tájékoztatást kell nyújtania, amelyekről a szerződés megkötésének időpontjában tudhatott és amelyek a fogyasztó fizetési kötelezettségét a későbbiekben befolyásolhatták. Ehhez képest a szerződés I.10. pontjából az információs egyensúlyhátrányban lévő fogyasztó

csak szokásos, a pénzpiaci viszonyok között normális árfolyamváltozásra következtethetett, mert semmi nem veti fel azt, hogy ettől eltérő, a rendes piaci körülmények között nem tapasztalható, szélsőséges változással kellene számolniuk. Ehhez képest vették a felperesek azt tudomásul, hogy a kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Ez pedig korlátlan, azaz felső határok nélküli, bármekkora fizetési kötelezettséget jelent, aminek vállalására a „nem bármekkora jövedelemmel” rendelkező átlagfogyasztó nem képes. Mindebből a Ptk. 1. § (2) bekezdésére és 4. § (1) bekezdésére, valamint a józan észre is figyelemmel csak arra a következtetésre lehet jutni, hogy a vállalt kockázatnak felső határa van, ami nem haladja meg azt a mértéket, amelyet egy átlagosan tájékozott és észszerűen körütekintő fogyasztó a szerződés megkötésekor, annak feltételei alapján képes felismerni. Ezt támasztja alá az a kijelentésük is, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték, azaz a kockázatvállalást fizetőképességükhöz igazították. Az átlagfogyasztó tisztában van fizetőképessége korlátaival és kockázatvállalása ennek határain belül értelmezhető. Nyilvánvalóan nem lehet helytálló az a megközelítés, ami azt feltételezi, hogy a fogyasztó nem tudja megítélni saját fizetőképességét és korlátlan összeg visszafizetésére képes anélkül, hogy korlátlan jövedelme lenne, ráadásul a kölcsön fedezete sem korlátlan, hanem a fedezeti ingatlan értékéhez és az adós jövedelmi viszonyaihoz igazítottan korlátozott. A sematikus, a tényleges gazdasági környezettől független, azt figyelmen kívül hagyó tájékoztatás nem lehetett világos és érthető és a szerződő felek viszonyában a fogyasztó felperesek kárára az EUB C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyekben meghozott ítélete rendelkező rész 1. pontjában foglaltak szerint jelentős egyenlőtlenséget idézett elő.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a Hpt.-re alapított érvénytelenségi ok elbírálása során figyelmen kívül hagyta, hogy a perbeli szerződésekhez biztosítási kötvények is kapcsolódtak és a halasztási időszakban csak hiteldíjat kellett a felpereseknek fizetniük, a tőkét pedig a biztosító társaság felé teljesítették. A szerződések azonban nem tartalmazzak arra vonatkozó egyetlen rendelkezést sem, hogy a biztosítási szerződés alapján történt teljesítés miként és mikor kerül elszámolásra a felperesek fennálló kölcsöntartozásába, és nem rendelkeznek arról, hogy a 10 év halasztási időszak mikor kezdődik és mikor jár le. Miután a halasztás kezdő és záró időpontja nem ismert, az azt megelőző és azt követő időszakra vonatkozó törlesztőrészlet összege a szerződésben nem szerepel és nem is számolható ki. Ebből következően a szerződés tárgya és az elvárt ellenszolgáltatás nem meghatározott, ami a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja szerinti semmisséget von maga után.

A kezelési költséget előíró szerződési feltételre vonatkozó döntést illetően azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a jogszabályok által a pénzügyi szolgáltató számára a prudens működés érdekében meghatározott általános kötelezettségeket vette figyelembe, azt azonban nem, hogy az alperes, illetve jogelődje ténylegesen teljesített-e a felperesek részére. Ráadásul a költség fogalma a szolgáltatás nyújtását kizárja, azért csak díj számolható fel, ezért az alperes alappal nem védekezhet azzal, hogy a költség fejében szolgáltatásokat nyújtott a felpereseknek. Ebből következően a szolgáltatások ellenértékének kezelési költségként való követelése nem tekinthető világosnak és érthetőnek. Sérelmezték, hogy az alperes az EUB C-621/17. számú Kiss ítélete 50., 51. és 55. pontjával ellentétben a jelentős egyensúlytalanság fennállását az egyéb kölcsönök kamatainak és THM mértékének összevetésével kívánja bizonyítani. Azon túl, hogy az alperes által szolgáltatott adatok alapján nem megállapítható, hogy az összevetett termékek konstrukciói megegyeznek-e, vagy

hasonlóak-e a perbeli szerződésekéhez, az EUB említett döntésében kifejtettek szerint az egyensúlytalanságot nem lehet az előbbi szempontok alapján megítélni, figyelembe kell venni azt is, hogy az alperes e költséget CHF-ben számolja el és a folyósított kölcsönösszeg után számítja fel, holott a szerződés adminisztrációjával kapcsolatosan felmerülő tevékenység értéke semmilyen összefüggést nem mutat a folyósított kölcsön összegével és a devizapiaci árfolyam változásával. A tisztességesen felszámítható kezelési költségnek a ténylegesen elvégzett adminisztrációs tevékenységhez kell igazodnia, ami viszont konstans és nem függ sem a kölcsön összegétől, sem pedig a devizapiaci árfolyamtól, ráadásul az alperes nem igazolta, hogy a szerződés adminisztrációjával összefüggésben CHF-ben bármilyen költsége felmerült volna. Ebből következően a felperesek kezelési költség címén adódó többletfizetési kötelezettsége nem az alperes által nyújtott tevékenységnek, vagy annak megváltozásának, hanem az árfolyamváltozásnak tudható be, így az alperes kezelési költség címén árfolyamnyereség elérésére törekszik. Ezáltal a felek szerződésből eredő jogaiban a fogyasztó felperesek kárára a jóhiszeműség követelményét sértve jelentős egyenlőtlenséget idéz elő, ami az EUB C-415/11. számú Aziz ítéletében kifejtett szempontrendszer alapján is fennáll, hiszen azt egy átlagfogyasztó egyedi megtárgyalás esetén nyilvánvalóan nem fogadta volna el. A kezelési költség fizetését előíró szerződési feltétel tehát azért tisztességtelen, mert arra jogosítja az alperes jogelődjét, illetve az alperest, hogy költségként elszámolható igényét ne a ténylegesen felmerülő költség alapul vételével érvényesítse a felperesekkel szemben, hanem olyan körülményektől teheti függővé, amelyek semmilyen logikai, ténybeli és jogi összefüggést nem mutatnak a ténylegesen felmerülő költségekkel. Kiemelték, hogy a kölcsönjogviszonyban a hitelező haszna a kamat, a költség pedig nem haszon, hanem felmerült kiadás, a ténylegesen felmerült kiadásokat meghaladó kiadások fogyasztóra hárítása már nem költség, hanem a Hpt. 2. számú mellékletének 3.7. pontjában foglalt fogalommeghatározás szerint is kamat. Ha megállapítható is lenne, hogy az alperes, illetve jogelődje a hivatkozott tevékenységeket elvégezte, a kezelési költség szerződés szerinti felszámítása gazdasági és jogi értelemben akkor is indokolatlan és nem arányos. A Hpt. 2011. szeptember 29-étől hatályos 210. § (5a) bekezdése kifejezetten tiltja a kezelési költség devizában való felszámítását, ami a szerződés megkötésekor még ugyan nem volt hatályban, de ami 2011-től jogszabály által már tiltott, az korábban sem lehetett tisztességes és arányos. Érvelésük szerint az érvénytelen szerződésből adódó elszámolás során a felek közötti egyensúly helyreállítása érdekében méltányos és igazságos kockázatviselést kell alkalmazni, ami a felpereseket terhelő kockázat 20 %-os mértékben való maximalizálásával valósítható meg, ami megfelel a később hatályba lépett 2014/17. számú EU Irányelv 23. cikkében foglaltaknak. Ezt meghaladóan azonban a felperesek nem kötelezhetők az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség viselésére.

A felperesek Pf.7. és Pf.10. sorszámú beadványukban kiemelték, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató átláthatóságának megítélésénél az EUB által a C-51/17. számú Ilyés ítéletben megfogalmazott, a szerződési feltételek együttes értelmezésére vonatkozó követelményt erősítette meg a Kúria a Gfv.VII.30.090/2020/9. számú végzésében. Adott esetben az együttes értékelés eredményeként a tájékoztatás még akkor sem világos és érthető, ha az elégséges lenne. Hiányoznak ugyanis a szerződésből azok a rendelkezések, amelyek alapján a felperesek átláthatták volna, hogy mely körülmények bekövetkezése a hiteldíj mely elemét és milyen mértékben emelheti meg. Az EUB említett ítélete értelmében ugyanis figyelemmel kell lenni az egyoldalú hiteldíjemelésre és a vételi- valamint eladási árfolyam alkalmazására vonatkozó egyedileg meg nem tárgyalt rendelkezésekre is. Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását illetően kiemelték, hogy a kockázat megosztásával az értékegyensúly helyreállítására törekednek és miután 2021. április 18-án további 700.000

forintot teljesítettek, a kötéséhez képest 20 %-ban maximált árfolyamkockázat viselési kötelezettség mellett az „A” szerződés alapján fennálló tartozásuk 1.935.910 forint, a „B” szerződés alapján pedig 984.352 forint.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalására irányult, utalva az elsőfokú ítélet helyes indokaira. A fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy teljes bizonyító erejű magánokirattal – a felpereseknek a kölcsönkérelem és a szerződés aláírásával tett nyilatkozatával – bizonyította az Ügyféltájékoztató felperesek részére való átadását, valamint annak a felperesek által való megismerését és megértését, így az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tartalmát az Ügyféltájékoztató, a kölcsönkérelem és a szerződésbe foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat együttes tartalma alapján kell megítélni. Az így adott tájékoztatás átlátható volt és a felperesek által hivatkozott kumulatív hatásra is kellően felhívta a figyelmet. A tájékoztatás megfelel a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, a 6/2013. Polgári jogegységi határozat 3. pontjában a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban, valamint az EUB C-186/16. számú Andriuc és társai ítélete 41., 44. és 58. pontjában és a C-51/17. számú Ilyés ítéletben foglaltaknak, mert a tájékoztatás kiterjedt az árfolyamváltozás lehetőségére, annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására és nem enged arra következtetni, hogy a kockázat nem valós, illetve bizonyos mértékben korlátozott. A felperesek érvelésével ellentétben a tájékoztatás átláthatóságának nem lehet előfeltétele az 1/2016. számú Polgári jogegységi határozatban kifejtettekre tekintettel sem, hogy a fogyasztó a kölcsönszerződés megkötése előtt legalább a hiteleinek teljes költségét ki tudja számolni abban az értelemben, hogy tételesen előre tudja a törlesztés során fizetendő összegeket. Ebből adódóan az árfolyamrésszel összefüggő esetleges hibás tájékoztatás nem teszi az árfolyamkockázatról adott tájékoztatást átláthatatlanná. A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata az egyoldalú szerződésmódosítással és a különmű árfolyamok alkalmazásával összefüggő tisztességtelen tájékoztatás tényének nem tulajdonít jelentőséget az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás követelményeinek megítélése során.

A kezelési költség fizetését előíró szerződési feltétel tisztességtelensége nem vizsgálható elsősorban a Ptk. 209. § (5) bekezdése szerint, mivel a szerződés elsődleges tárgyát adó főkötelezettségre vonatkozik és a szerződés világos, érthető jelleggel feltüntette e költség mechanizmusának konkrét működését is. Másodsorban pedig azért nem vizsgálható, mert a Ptk. 209. § (6) bekezdése értelmében a jogszabályi rendelkezéseket tükröző szerződési feltétel tisztességtelensége nem állapítható meg, a kezelési költség pedig az alperes által a Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontja alapján nyújtott szolgáltatások ellenértéke. Hangsúlyozta, hogy a pénzügyi ágazati jogszabályok kivétel nélkül nevesítik a kezelési költséget, mint a pénzügyi szolgáltató által felszámítható költséget. A Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjában szabályozott szolgáltatás nélkül a kölcsönszerződés nem felelne meg az üzletszerűen nyújtott banki kölcsön kritériumainak. A Hpt. fogalommeghatározása alapján az alperes tehát a kölcsönszerződésben olyan pénzkölcsönnyújtási szolgáltatásra vállal kötelezettséget, amely körében – többek között – a kölcsönszerződés nyilvántartásával, elszámolásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, behajtásával, illetve forrásfinanszírozással kapcsolatos intézkedéseket is végez. E szolgáltatások szorosan kapcsolódnak a kölcsönszerződéshez, annak lényegi elemét képezik, a kölcsönszerződés fogalmából következnek, hiszen a felperesek hivatkozásával szemben az alperes szerződéses kötelezettségei a kölcsön folyósításával nem érnek véget. Ugyanerre a következtetésre jutott a Kúria az EBH 2012.G.4.

számon közzétett döntésében. Állította, hogy adott esetben a Hpt. említett rendelkezésében meghatározott, egyébként kötelező szolgáltatásokat, valamint a forrás finanszírozásával kapcsolatos szolgáltatást nyújtotta ténylegesen is a kezelési költség ellenében, aminek felszámítása jogszerű és nem tartható az az álláspont, hogy a Ptk. alapján a bankkölcsön-szerződésben csak kamatot lehetne kikötni. A DH3 törvény sem tekinti jogellenesnek vagy tisztességtelennek a kamatjellegű átalánydíjként felszámítható kezelési költséget, hiszen ellenkező esetben nem a kamatfelár részeként definiálná azt. Mindebből az a következtetés adódik, hogy amennyiben a kezelési költség tisztességtelensége vizsgálható is, az nem állapítható meg, mert a jogalkotó által is szabályozott megoldás tekintetében a Ptk. 209. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek biztosan nem teljesülhetnek. A kezelési költség fizetését lehetővé tevő jogszabályi rendelkezésekből tehát fogalmilag kizárható az erre vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége. A kezelési költség mögöttes szolgáltatási tartalmát erősíti meg a Hpt. 210. § (5a) bekezdése, ami a forrás biztosításához szükséges költségek felszámítását kifejezetten lehetővé teszi. A kezelési költség mögött tényleges szolgáltatás áll, hiszen a hitelszerződés fenntartásával és a jogszabályok, valamint a felügyelet által megkövetelt nyilvántartásával az alperesre sok teher hárult a felperesek hitelügyletét illetően is, amelynek költségét (bérköltség, infrastruktúra fenntartási költségek) a kamat nyilvánvalóan nem fedezheti és amely költségeket az alperes nem köteles maga viselni, hiszen a felperesek hitelügyletével kapcsolatos adminisztratív és nyilvántartási terhek kizárólag azért merültek fel, mert a felperesek kölcsönt vettek fel az alperestől. A kezelési költség mögötti beazonosítható szolgáltatások összes elemének felsorolása lehetetlen és az EUB C-621/17. számú Kiss ítéletében kifejtettek szerint nem is szükséges, éppen ezért a Hpt. 210. § (5a) bekezdése is általánosságban fogalmazza meg a kezelési költség fogalmát akként, hogy az a szerződés teljesítésének és fenntartásának érdekében jelentkező költség. Az alperes értelmezése szerint a Ptk. 209. § (1) bekezdésében megkívánt egyensúlytalansághoz feltűnően, kirívóan nagy értékkülönbség szükséges a Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján, ami a perbeli szerződések esetén nem áll fenn, hiszen az MNB honlapján elérhető, a svájci frank alapú hitelekre vonatkozó adatokból az a következtetés vonható le, hogy a perbeli szerződésekben alkalmazott kezelési költség és egyéb költség nemhogy magasabb, de alacsonyabb az átlagos mértéknél. Az alperes a kezelési költség százalékos mértékét nem változtatta meg, a forintosítással 2015. február 1-i hatállyal e költség megszűnt és a DH3 törvény 11. § (5) bekezdésével összhangban beépítésre került a kölcsönszerződés alapján fizetendő, az MNB által is jóváhagyott kamatba. Hivatkozott továbbá számos olyan felsőbb bírósági eseti döntésre, amelyekben a kezelési költség kikötését a bíróságok nem tartották tisztességtelennek.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak nem volt fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperesek kereseti kérelmeiket eshetőlegesen kérelmekként terjesztették elő, elsődleges keresetük a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányult, aminek alapjául alternatív érvénytelenségi okokat jelöltek meg, míg másodlagos keresetük egyes szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítására irányult. Az elsőfokú eljárásban számos érvénytelenségi okot felhoztak, amelyek közül a fellebbezésükben már csak a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjára és az árfolyamkockázat viselését a felperesekre telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségére, mint a szerződés teljes érvénytelenségét eredményező okokra,

továbbá a kezelési költség tisztességtelenségére hivatkoztak. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően a fellebbezésben megindokolt keretek, mint korlátok között bírálta felül.

Az ítéltábla a felperesek fellebbezését csak részben, a másodlagos keresettel támadott, a kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségét illetően találta alaposnak. Ebből viszont az is következett, hogy a felperesek elsődleges keresete nem teljesíthető, a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítására az elsőfokú bíróság által adottól részben eltérő indokok szerint nincs lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a döntéssel és annak indokaival az ítéltábla azonban a kezelési költség tisztességtelenségére alapított másodlagos keresetet illetően nem értett egyet.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjára alapított érvénytelenségi okot illetően az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és indokaival abban, hogy a szerződések tárgya egyértelműen meghatározott és az adott konstrukcióhoz képest a 10 éves halasztási időszakra a törlesztőrészek összege is meghatározott. Az előbbieket szempontjából nincs jelentősége annak a fellebbezési érvelésnek, hogy a biztosítási összeg betörlesztésének szabályait a szerződések nem határozzák meg, viszont a felperesek érvelésével ellentétben a halasztási időszak kezdete és vége egyértelműen meghatározott, hiszen a szerződések 4.2.1.1. pontja szerint a halasztási időszak a futamidő részét képezi, azaz a futamidő kezdetétől a 10. év végéig tart.

Az említett érvénytelenségi okokat illetően az ítéltábla azt emeli ki, hogy a 87/102/EGK irányelv – amely a Hpt. 213. § (1) bekezdés egyes alpontjaiban foglalt érvénytelenségi okok magyar jogba való átültetésére vezetett – elsősorban az EUB által értelmezendő, márpedig az EUB a C-76/10. számú Pohotovost’ s.r.o. végzésében (71. ponttól kezdődően) egyértelművé tette, hogy azok a hiányosságok, amelyek nem fordulhatnak elő az irányelv kötelező jellege folytán a szerződésben – tehát, amelyeket a Hpt. 213. § (1) bekezdése felsorol – elsősorban annak megítélése szempontjából lényegesek, hogy világos és érthető-e a kölcsönszerződés lényeges tartalma a fogyasztó számára, ezek a hiányosságok tehát elsősorban a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) alkalmazása szempontjából bírnak jelentőséggel. Az ítéltábla álláspontja szerint okirati hiányosság esetében – márpedig a Hpt. 213. § (1) bekezdésben felsorolt valamennyi hiány okirati hiányosság – fel sem merülhet, hogy a hiányosságot magát egy tartalmi szempontú vizsgálatnak vesse alá a bíróság. Tehát azt lehet csak szankcionálni, ha a szerződésből valamely tartalmi elem teljes egészében hiányzik, ellenben azt, hogy a szerződésben lévő valamely tartalmi elem a felperesek álláspontja szerint nem kielégítő, már nem lehet a Hpt. 213. §-a alapján megítélni és az ott írt jogkövetkezményt fűzni hozzá, hanem – ahogy ez az EUB Pohotovost végzéséből is következik – már csak a tisztességtelenség körében lehet figyelembe venni, mert tartalmi vizsgálatot csak a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések mentén lehet végezni. Egyébként az EUB C-38/17. számú előzetes döntéshozatali ítélete közvetett módon éppen ezt az értelmezést erősíti meg, mert az alapul szolgáló perben a felperes a Hpt. 213. § (1)

bekezdés a) pontja szerinti semmisséget állított a főtárgy, vagyis a tőketartozás devizában való szerződéskötés kori meghatározottságának hiánya miatt, és egy ilyen tényállású ügyben az EUB a tisztességtelen feltételekről szóló fogyasztóvédelmi irányelvet értelmezte. Az előbbi logikai jellegű megállapításokat egyébként a Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozata is tartalmazza, miszerint a Hpt. szerinti semmisség csak az egyébként tisztességesnek minősülő feltétel hiányának a következménye lehet.

Mindennek azért van jelentősége, mert a felperesek a Hpt.-n alapuló érvénytelenségi okok alapjául a konstrukcióból eredő kifogásokat hoztak fel. A kölcsön összegét ugyanis a szerződéskötés napján azért csak tájékoztató jelleggel lehetett svájci frankban kiróni, mert a folyósításig is viselni kellett a felpereseknek az árfolyamkockázatot, tehát a folyósítás napján irányadó, a szerződéskötéskor azonban még mindenki előtt ismeretlen árfolyam segítségével lehetett csak kiróni a svájci frankban meghatározható tartozást. Az tehát, hogy a kölcsöntartozást a szerződésben pontosabban nem lehetett kiróni, az árfolyamváltozás viselésének kötelezettségéből fakadó következmény. A felperesek magát a konstrukciót, az árfolyamkockázat telepítését is tisztességtelennek tartották, és mivel a szerződésben említett bizonytalanságok magából a konstrukcióból erednek, nem hiányolhatott a szerződésből olyan tartalmi elemet, ami az árfolyamkockázatra vezethető vissza, hiszen ha a kockázat telepítése tisztességtelen, akkor nyilvánvaló, hogy ebből eredő hiányossága nem lehet a szerződésnek.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjára alapított keresetet illetően az ítéltábla annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperesek ebben a körben valójában azt sérelmezték, hogy a tízéves halasztási időtartam lejártát követő törlesztőrészletek összege nincs meghatározva a szerződésben, de ezzel egyidejűleg magát a konstrukciót is tisztességtelennek ítélték, mert szerintük ebben a konstrukcióban a kamattartozás, illetve az árfolyamváltozásból eredő tőketartozás jelentős mértékben megnövekedhet. A felperesek által a szerződésből hiányolt elem az elsőfokú bíróság helytálló következtetése szerint a halasztott fizetés kikötése miatti bizonytalanságból fakad, mert nem lehet előre látni, hogy mi történik tíz évig, amíg a felperesek el nem jutnak a törlesztéssel a tőkefizetési kötelezettségig, a felperesek tíz év múlva fennálló tartozásának összegét a szerződéskötéskor kiszámolni nem lehet, így a törlesztőrészlet összegét sem lehet meghatározni. A felperesek magát a türelmi idős konstrukciót is tisztességtelennek tartották a kockázatviselésből eredő következmények miatt, ezért azt kellett vizsgálni, hogy a konstrukció a felperesek által állított következménnyel együtt valóban tisztességtelen feltételt foglal-e magába, a tízéves halasztási időszakra vonatkozó feltétel tisztességtelen feltétel-e. Abban az esetben ugyanis, ha a feltétel tisztességes, akkor az ennek következményeként adódó szerződési bizonytalanság és hiány bizonyosan nem lehet az egész szerződés érvénytelenségének oka. Az egyenlőtlenség vizsgálata során a Ptk. 209. § (2) bekezdése alapján figyelembe kellett venni, hogy a perbeli szerződés speciális, biztosítási szerződéssel kombinált deviza alapú konstrukció, amelynek lényege, hogy a felpereseknek a kölcsön folyósítását követően 10 évig a kölcsön tőkeösszegét nem kellett törleszteni, hanem csak kamatot és kezelési költséget, míg a kölcsön tőkeösszege a biztosítási szerződés lejáratakor, a biztosítási összegből térül meg. Az ítéltábla álláspontja szerint a halasztási időszaknak nevezett türelmi idő kikötése nem minősül tisztességtelen szerződési feltételnek [Ptk. 209. § (1) bekezdés], nem egyensúlytalan, hiszen annak – szemben a felperesi hivatkozással – nemcsak hátrányai, hanem előnyei is vannak, nevezetesen az, hogy tíz éven keresztül a fizetőképességükhöz viszonyítva relatíve alacsonyabb törlesztőrészlet fizetési kötelezettség keletkezik, ami adott esetben saját előadásukból

kitűnően (29. sorszámú jegyzőkönyv) sem volt a felperesek számára közömbös, hiszen voltak később felszabaduló megtakarításaik és nyilván megfontolás tárgyává tették, hogy a megtakarítás felszabadulásáig – a szerződés szerint az első 10 évben – a teljesítőképességük milyen törlesztést tesz lehetővé számukra, miközben a futamidő alatt a felperesek biztosítási szolgáltatásban is részesültek. A halasztott fizetést lehetővé tevő szerződési feltételt ezért nem lehet olyan feltételnek tekinteni, amiből eredően a felpereseknek csak hátránya származna.

Az árfolyamkockázat viselésére és a kezelési költség fizetésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségét az uniós jog alkalmazása mellett kellett megítélni, amely uniós jog elsőbbséget élvez minden tagállamban. Ebből következően a nemzeti, adott esetben a 93/13/EGK irányelv átültetéséről gondoskodó jogszabályokat az EUB C-14/83. számú Sabine von Colson ítéletében kifejtettek szerint a bíróságok az Irányelv szövegének és céljának megfelelően kötelesek értelmezni. Az Irányelvet az Európai Unió Bírósága értelmezheti, és az értelmezés tárgyában meghozott EUB ítéletek – ahogy az a C-92/11. számú RWE ítélet 58. pontjából egyértelműen kitűnik – mintegy jogegységi határozat jellegével kötelezőek a nemzeti bíróságok számára, amelyeket a nemzeti bíróságoknak minden ügyben alkalmazniuk kell úgy, ahogy az uniós jogot kezdettől fogva értelmezni és alkalmazni kellett volna.

Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kölcsönkérelemben és a szerződések 10. pontjában szereplő, az árfolyamkockázatra vonatkozó további tájékoztató tartalmát és annak felperesek általi megismerését bizonyított tényként lehetne megállapítani. A felperesek valóban nem adták elő, hogy ahhoz képest, amit az alperes állít, milyen más tartalmú tájékoztatót kaptak, márpedig azt aláírták és elismerték, hogy kaptak további tájékoztatót is, de annak a tartalma nem ismert. Az alperes pedig nem bizonyította, hogy a saját állítása szerinti kockázatfeltárással egészült volna ki a szerződések 10. pontja, márpedig ez a bizonyítási kötelezettség őt terhelte, mert a C-449/13. CA Consumer SA ítélet 29-31. pontjaiból és a rendelkező rész 1) pontjából egyértelműen az következik, hogy önmagában a fogyasztónak valamely tájékoztatás átvételére vonatkozó elismerő nyilatkozata nem mentesíti a pénzügyi szolgáltatót annak bizonyítása alól, hogy mi volt az a konkrét tájékoztató, amit átadott és hogy a tájékoztatás az előírásoknak megfelelt, mert mindig képesnek kell lennie arra, hogy ezt más módon is bizonyítsa. Adott esetben sem lett volna akadálya annak, hogy az alperes jogelődje a perben állított Ügyféltájékoztatást vetesse át a felperesekkel, aminek aláírása a tájékoztatás átadását igazolta volna. Ehhez képest nem azt az okiratot vetette át, amivel a tájékoztatás állítólag lezajlott, hanem egy közbenső, további elismerő nyilatkozatot foglalt a kölcsönkérelemben és a szerződésbe arról, hogy a felperesek valamilyen tájékoztatást kaptak, ami a tájékoztatás tartalmát nem igazolja. Ebből viszont az következik, hogy nem lehetett sem azt megállapítani a felperesek részéről, hogy mi volt az a más tartalmú tájékoztató, aminek átvételét aláírásukkal elismerték, sem pedig azt, hogy az alperes által állított további tájékoztatás megtörtént, így az ítéltábla a szerződések 10. pontjából indult ki és abból, hogy további, ezt kiegészítő, ennél kimerítőbb tájékoztatás nem volt.

A felperesek a fellebbezési érvelésükkel ellentétben nem a szerződéskötéskor előrelátható, a normál pénzügyi viszonyok által indokolt korlátozott kockázatot, hanem korlátlan, azaz bármilyen, akár vis maior jellegű okra is kiterjedő kockázatot vállaltak. Ez egyértelműen következik a szerződések 10. pontjában foglalt kockázatfeltárási nyilatkozatnak nevezett, de valójában kötelezettséget keletkeztető feltételből, ami szerint a felperesek a szerződések aláírásával tudomásul veszik, hogy az árfolyamkockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben

ők viselik. Ez az árfolyam kedvezőtlen jövőbeli változásából eredő hátrányos következmények viselésére vállalt kötelezettséget jelentett, tehát nem kockázatviselési, hanem végső soron fizetési kötelezettséget megállapító rendelkezés, nem csupán deklaratív jellegű tájékoztatás, hanem korlátlan fizetési kötelezettséget a felperesekre telepítő szerződési feltétel.

Miután az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét előíró szerződési feltétel az EUB és a hazai következetes ítélkezési gyakorlat szerint is a szerződés elsődleges tárgyát határozza meg, így mint a fő szolgáltatás körébe tartozó szerződési rendelkezés tisztességtelensége a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján kizárólag akkor vizsgálható, ha annak tartalma az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagfogyasztó számára a szerződéskötéskor nem volt világos vagy érthető (2/2014. számú Polgári jogegységi határozat).

A világosság és érthetőség megítélése során a Ptk. 209. § (2) bekezdése szerint figyelembe kellett venni a szerződéskötés körülményeit, a támadott szerződési feltételnek a szerződés más feltételeivel és más szerződésekkel való összefüggését. A szerződési feltétel tisztességtelenségét a megkötés időpontjára kell vizsgálni, azonban a szerződéskötést követően bekövetkezett változásokat nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Az ítéltábla ebben a körben jelentőséget tulajdonított annak, hogy a perbeli halasztott fizetési konstrukcióból adódóan a tőketartozást érintően az árfolyamkockázat viselésének kötelezettsége csak 10 év elteltével jelentkezhetett volna, azonban a 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3 törvény) 10. §-ában meghatározott kötelező árfolyamon elvégzett forintosítás már ezt megelőző mintegy 5 évvel megszüntette a jövőre nézve az árfolyamkockázatot. A halasztási időszak alatt az árfolyamkockázat csak a hiteldíj tekintetében merülhet fel – az ügyleti kamatot és a kezelési költséget magában foglaló törlesztőrészlet devizában való meghatározása miatt – ezért a C-51/17. számú Ilyés ítélet negyedik kérdésre adott válaszában az árfolyamkockázat átláthatóságának megítélése szempontjából adott esetben nincs döntő jelentősége.

Az ítéltábla kiemelt jelentőséget tulajdonított annak az elsőfokú bíróság által is értékelt körülménynek, hogy a perbeli szerződéseket 2010. március 11-én, a pénzügyi világválság kitörését követő másfél évvel kötötték és a felperesek az elsőfokú bíróság kifejezett kérdésére (29. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal második bekezdés) nem cáfolták, hogy a szerződéskötés időpontjában ismertek voltak számukra a válság pénzügyi helyzetre gyakorolt, egyébként köztudomású hatásai. Amennyiben pedig ez így van, akkor a perbeli szerződések megkötésekor tisztában kellett lenniük a felpereseknek azzal, hogy a deviza alapú konstrukció a pénzügyi világválság kitörése után milyen kockázatokkal jár, hiszen az objektivizált szempontoknak megfelelően vizsgált, átlagos körültekintéssel eljáró, átlagosan tájékozott fogyasztónak is kellett, hogy legyenek ismeretei a pénzügyi válság kitörése után majdnem másfél évvel a deviza alapú konstrukció pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt hatásáról. A felperesek előadásából, miszerint a szerződés megkötésekor a svájci frank árfolyama magasabb volt, de abban bíztak, hogy nem lesz rosszabb a helyzet és arra a tényre

tekintettel, hogy megtakarításokkal is rendelkeztek, amit később, nyilván azok felszabadulása után kívántak betörleszteni, az a logikus következtetés vonható le, hogy a felperesek ismerték a deviza alapú konstrukció kockázatait és abban bíztak, hogy a válság elmúltával kedvezően fognak alakulni számukra a HUF/CHF árfolyamok és nem az alperes hiányos, nem érthető tájékoztatása miatt, hanem a szükséges információk birtokában a saját gazdasági megfontolásuk okán döntöttek a deviza alapú finanszírozás mellett.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy a felperesek keresete ettől függetlenül azért sem lenne teljesíthető, mert a jogkövetkezmények körében előterjesztett elszámolás során a perbeli szerződés sajátosságait és a DH3 törvény arra gyakorolt hatását teljes mértékben figyelmen kívül hagyták. Adott esetben a szerződés forintosítása a fentebb már kifejtettek szerint a tőkefizetési kötelezettség esedékessége előtt a DH3 törvény 3. § (1) bekezdése és 10. §-a alapján megtörtént, vagyis a törvény erejénél fogva bekövetkezett módosítás eredményeként a felperesekkel szemben fennálló követelés már nem deviza alapú követelés, hanem forintkövetelés. A Kúria által a Gfv.VII.30.436/2019/10. és Gfv.VII.30.029/2020/4. számú határozatokban kifejtett következetes álláspont szerint a DH3 törvénynek nem tulajdonítható olyan joghatás, hogy a forintra váltás kizárná az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltétel érvénytelenségének vizsgálatát, mert DH3 törvény rendelkezéseiből kitűnik, hogy a törvény csak a jövőre nézve rendelkezett a hatálya alá tartozó szerződések forintra váltásáról, tehát az árfolyamkockázati kitettséget csak a jövőre nézve szüntette meg, de nem küszöbölte ki az árfolyamkockázat fogyasztókra gyakorolt hatását a szerződéskötés és a törvényben meghatározott fordulónap között. A perbeli szerződési konstrukció lényege azonban, hogy a tőkét érintő árfolyamkockázat csak a biztosítási összeg jóváírásával realizálódik, vagyis a DH3 törvényen alapuló forintosítás időpontjáig a felpereseket az árfolyamkockázatból eredő többletfizetési kötelezettség a tőkeösszeg után ténylegesen nem terhelte. Amennyiben a szerződéseket a törvény kötelező rendelkezése a jövőre nézve váltotta át forint alapú szerződéssé, úgy a bíróság a jövőben esedékessé váló tőketartozás tekintetében nem alkalmazhat más átváltási árfolyamot, mert ezzel a DH3 törvény hatálya alól vonná ki a perbeli szerződést. Ebben az esetben az árfolyamkockázat viseléséről szóló feltétel esetleges tisztességtelensége csak a devizában meghatározott havi hiteldíj átváltásából, méghozzá a kezelési költség kiesése miatt csak az ügyleti kamat devizában való elszámolásából eredő többletfizetési kötelezettségre hatna ki, amely körülményre figyelemmel a felperesek által alkalmazott 20 %-os, a teljes, azaz a tőketartozásra is kiterjedő kockázatmegosztás bizonyosan nem tekinthető az egyensúlyi állapot helyreállításának, az a törvényben meghatározott kötelező árfolyam alóli szabadulást célozza.

A kezelési költség tisztességtelenségét illetően az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy e feltétel tisztességtelensége az általa megjelölt kivételes okok miatt ne lenne vizsgálható. Az EUB következetes gyakorlata szerint az Irányelvben meghatározott kivételeket szorosan kell értelmezni. A szerződés elsődleges tárgyának az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése értelmében azok a feltételek minősíthetők, amelyek a szerződés alapvető szolgáltatásait állapítják meg és amelyek ilyenként jellemzik azt (C-186-16. Andriuc és társai ítélet 35. pontja). A kezelési költség nem minősül a főszolgáltatás ellenértékének, így tisztességtelensége vizsgálható. A Ptk. 209. § (6) bekezdése pedig a jogszabály által megállapított, vagy a jogszabály előírásainak megfelelően meghatározott, azaz azon szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálatát zárja ki, amely feltétel a felek eltérő megállapodásának hiányában is a szerződésük részévé válik, a kezelési költség pedig nyilvánvalóan nem ilyen.

Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperesek kezelési költség tisztességtelenségére alapított keresete a joggyakorlás meg nem engedett módja miatt sem teljesíthető. Az említett feltételt ugyanis az alperes a felperesekkel szemben ténylegesen alkalmazta, annak alapján fizetési kötelezettségük keletkezett, így ahhoz, hogy e feltétel tisztességtelenségéhez fűződő uniós jogi jogkövetkezmény – miszerint a feltétel a felpereseket nem köti – alkalmazható legyen, a tisztességtelenség bíróság általi megállapítása szükséges, ami iránti keresetindítás az adott körülmények között semmiképpen nem minősülhet rendeltetésellenes joggyakorlásnak.

Az az elsőfokú bíróság ítéletében és az alperes védekezésében is megjelenő érvelés, miszerint a pénzügyi ágazati jogszabályok lehetővé tették a kezelési költség felszámítását, az erre vonatkozó feltétel tisztességtelenségének megítélése szempontjából semmilyen jelentőséggel nem bír, csupán azzal a következménnyel jár, hogy a kezelési költség kikötése nem ütközik jogszabályba. Ebből azonban nem vonható le az a fellebbezési ellenkérelemben levezetett következtetés, hogy ebből az okból a Ptk. 209. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában nem is lehet tisztességtelen. Az EUB C-621/17. számú Kiss ítéletében foglaltakból önmagában szintén nem következik, hogy a perbeli szerződésekben kikötött kezelési költség nem tisztességtelen. Az EUB szerint az Irányelv 4. és 5. cikke alapján valóban nem szükséges a fogyasztói kölcsönszerződésben szereplő kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást feltüntetni. Az ítélet 43. pontja alapján ugyanakkor a bankkal szemben a tárgyalási lehetőségei és a tájékoztatási szintje tekintetében hátrányos helyzetben lévő fogyasztó számára a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellegének az összességében értékelt szerződésből levezethetőnek kell lennie, adott esetben azonban ilyen szolgáltatás a perbeli szerződésekből és az alperes nyilatkozatából sem következik.

A kezelési költség tisztességtelenségének megítélése körében az EUB által a C-415/11. számú Aziz ügyben kifejtettekből kellett kiindulni, ami szerint az Irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti, a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenség” abban az esetben állapítható meg, ha a szerződési feltétel a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A kezelési költség nem díj, hanem költség, ami a fogalmából adódóan az alperes oldalán a felperesek érdekében felmerült indokolt kiadás. Költségként tehát a fogyasztó érdekében felmerült valóságos kiadások számíthatók fel, annak a kiadásnak a fogyasztó általi megtérítése viszont nem követelhető, ami kizárólag a hitelező érdekében álló tevékenységgel áll összefüggésben, illetve ami a hitelező alapvető szerződéses kötelezettségének és az ehhez tartozó törvényi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos. A Ptk. 201. § (1) bekezdéséből és 523. §-ából következően kölcsönszerződés esetén a szolgáltatás ellenértéke az ügyleti kamat, ezen túlmenően költség csak abban az esetben számítható fel a fogyasztóval szemben, ha a bank a fogyasztónak a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét meghaladó szolgáltatást nyújt. Ilyen többlétszolgáltatás azonban a perbeli szerződésből és az alperes előadásából sem következik. A Hpt. 2. számú melléklet 10.2. a) pontjában, valamint a 10.3. pontjában foglaltak szerint a kamat, mint ellenszolgáltatás ellenében, és kizárólag ennek az ellenében végzett pénzkölcsönnyújtás magában foglalja a hitelképesség vizsgálatával, hitel- és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is. A Hpt. említett értelmező rendelkezéseiből tehát az következik, hogy a 10.3. pontban megjelölt és az

alperes által a kezelési költség alapjául állított szolgáltatásokat a pénzkölcsönnyújtás magában foglalja, aminek ellenszolgáltatása az ügyleti kamat.

Mindezeknek a rendelkezéseknek azért van jelentősége, mert az alperes a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatásokat kifejezetten a Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjában nevesített szolgáltatásokban határozta meg, amiért az ügyleti kamaton felüli további ellenszolgáltatás a Hpt. 2. számú melléklet 10.2.a. és 10.3. pontjának egybevetett fentebbi értelmezése alapján sem számítható fel. Az elsőfokú ítéletben a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatások pedig részben az alperes törvényi kötelezettségének teljesítésével kapcsolatos szolgáltatások, részben pedig nem a felperesek érdekében álló tevékenységgel függnék össze, amiért külön költség nem számítható fel. Az általános szerződési feltételek megismerésének biztosítása az alperes törvényi kötelezettsége, a prudens működés pedig a betétesek, nem pedig az adósok érdekét szolgálja. Tény, hogy a kezelési költség fogalmát a jogszabályok nevesítik, a kamaton túlmenően költség azonban csak abban az esetben számítható fel a fogyasztóval szemben, ha a pénzügyi intézmény a fogyasztónak a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét meghaladó, a fogyasztó érdekében álló szolgáltatást nyújt. A szerződés teljesítése során az alperesnek keletkezhetnek adminisztratív kiadásai, ezek azonban a bank saját üzleti kockázatába tartozó olyan működési költségek, amelyeket átalánydíj formájában sem terhelhet a fogyasztóra. Mindebből következik, hogy a szolgáltatás nélküli ellenszolgáltatásról szóló szerződési feltétel jelentős egyensúlytalanságot eredményezett a felek viszonyában, és alappal feltételezhető, hogy egyedi megtárgyalás esetén a felperesek ilyen tartalmú szerződési kikötést észszerűen nem fogadtak volna el. Az ítéltábla ezért megállapította, hogy a kezelési költség kikötése tisztességtelen. A tisztességtelenség uniós jogi jogkövetkezménye, miszerint a felpereseket a kezelési költség fizetését előíró szerződési feltételek nem kötik, magából az érvénytelenség megállapításából fakad. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően ilyen esetben a szerződés érvényessé nyilvánítására nincs szükség, mert a szerződés kezelési költség kiesése után fennmaradó tartalma a bíróság konstruktív hatályú érvényessé nyilvánító döntésétől függetlenül is köti a feleket.

Mindezekhez képest az ítéltábla csupán megjegyzi, hogy a kezelési költség tőketartozás, illetve az év elején fennálló tőketartozás százalékos mértékében való meghatározása nem lehet indokolt, hiszen, ha merül is fel a fogyasztó érdekében nyújtott tevékenység ellenében az alperesnek költsége, az nem függhet a folyósított kölcsön összegétől, Magyarországon működő pénzintézet esetén pedig a költség devizában való felszámítása és nyilvántartása bizonyosan indokolatlan.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és a kezelési költség fizetését előíró szerződési feltétel tisztességtelenségét mindkét szerződést illetően a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján hozott közbenső ítéletben állapította meg, mert a felperesek ebből adódó túlfizetésének meghatározása és elszámolása érdekében további eljárási cselekményekre van szükség, az a rendelkezésre álló adatok alapján nem meghatározható.

Az összecszerülésre folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróságnak már csak a felek fizetési kötelezettségéről, e körben a szerződési feltétel tisztességtelenségéből eredő túlfizetésről kell határoznia, amihez a felpereseknek elsősorban a DH2 törvény 37. § (1) bekezdéséből és 37/A. § (1) bekezdéséből következően a tisztességtelen feltételből fakadó túlfizetésük összegét kell meghatározniuk, azaz azt az összeget, amit eddig a két szerződés alapján külön-külön kezelési költség címén az alperes részére teljesítettek, és a 2021. április 19-én történt, az alperes által nem vitatott 700.000 forintos további teljesítésre figyelemmel kell az elszámolást elkészíteni.

Az ítéltábla a felek másodfokú eljárásban felmerült költségét a Pp. 252. § (4) bekezdésének alkalmazásával, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése és 4/A. §-a szerint a másodfokú eljárás idő- és munkaszükségletét figyelembe véve csupán megállapította, amiről továbbá a le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az elsőfokú bíróságnak az összecszerülésre folytatódó eljárás eredményéhez képest a pervesztesség-pernyertesség arányában az ítéletben kell majd határoznia.

Budapest, 2021. április 20.

Dr. Matosek Edina s.k.

a tanács elnöke, előadó

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
Attila s.k.

bíró

Dr. Istenes

bíró

A kiadmány hitelül: